СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 239. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ПЯТНИЦЯ, 14-го ЖОВТНЯ 1949. No. 239. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 14, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 / 4-0237 • Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

КОМУНІСТИ ЦЕ НЕ ПАРТІЯ, А КОНСПІРАЦІЯ

ДОВОДИТЬ ПРОКУРАТОР В СУДІ ПРОТИ ОБВИНУВАЧЕНИХ ПРОВІДНИКІВ.

Ню Иорк, 12. жовтня. — Після покінчення виводів оборони в процесі проти членів американського комуністичного Політбюра, прийшов до слова федеральний прокуратор Джан Ф. Кс. МкГогі. У першій частині своєї промови, яка тривала неповних три години, прокуратор зясував головні цілі й методи Комуністичної партії в Америці від початку її існування, а окрему увагу звернув на її діяльність у повоєнних часах. У цій частині він ствердив на підставі доказів, що Комуністична партія це не законна політична партія, як це намагалися представити самі обвинувачені і їх оборона, а змова людей, які навчають, як насильно скинути уряд Злучених Держав на таких зразках, як це вони зробили в Росії в 1917 р. Підсудні в цьому процесі це не хто інший, а директори такої політики, які слухають наказів з закордону і роблять це в інтересі Совєтів. „Їх навчання, як виказують докази, стверджують, що соціялізм можна встановити тільки насильним скиненням і знищенням нашої форми конституційного уряду" — підкреслив ще раз прокуратор.

Підчас промови прокуратор наводив документи й книжки, які були зголошені до протоколу і свідоцтва самих підсудних та свідків, щоб посилити свої твердження. Підчас того панувала велика тиша в судовій залі і ніхто не давав до пізнання, що він думає, за винятком адвоката Гері Сечера, який підсміхувався час до часу.

Другу частину промови залишив прокуратор на четвер перед полуднем. Після полудня федеральний суддя Гаролд Р. Медіна, який проводив процесові неповних девять місяців, уплянував зібрати докупи перебіг розправи і зміст промов адвокатів оборони і прокуратора та передати справу до вирішення лаві присяжних суддів.

КАРД. СПЕЛМАН НАЗИВАЄ МАНУЇЛЬСЬКОГО УЧНЕМ БЕЛЗЕБУБА.

Ню Йорк. — Повернувший з відвідин до папи нюйорський кардинал Френсис Спелман заперечив, наче б він дав $30,000 кардиналові Міндсенті на зорганізування заговору проти большевицького режиму на Угорщині. Таке обвинувачення кинув на Спелмана в Обєднаних Державах міністер підсовєтської України, Дмитро Мануїльський. Кардинал сказав, що таке може сказати тільки „учень Белзебуба" (найстаршого сатани), бо загально є звісним, що Католицька Церква збирає й роздає допомоги людям у нещастю. „А якщо б за $30,000 можна б було забезпечити демократію разом із її свободами в якому небудь краю під совєтським пануванням, то наші вояки й їх рідня знала б, що це була б найдешевша ціна купна від часів, коли американські індіяни продали Мангеттен" — сказав кардинал. Він пригадав, що католики дали на добродійні цілі далеко більше ніж $30,000 по цілому світі і такі жертви виносять цілі мільйони.

СУД ВІДКИНУВ 14 ВНЕСКІВ В ПРОЦЕСІ ПРОТИ БРИДЖЕСА.

Сан Франсиско. — У процесі проти Гері Бриджеса, обвинуваченого в кривоприсязі підчас вибирання горожанських паперів, федеральний суд відкинув 14 внесків оборони, які мали на меті недопустити до судової розправи. Бриджес є провідником морської юнії на Західнім побережжі. Він є родом з Австралії, а загальний погляд про нього такий, що його діяльність серед робітництва є диктована комуністами.

З ПЕРЕСЛУХАННЯ НАД ПРИДАТНІСТЮ ЗБРОЇ.

Офіцири воєнної маринарки дальше доводили на переслуханні в комісії палати репрезентантів, що деякі роди зброї, закуплені департаментом оборони, не надаються для своєї цілі по теперішню пору. Перед у критиці веде адмірал Вилієм Галсі, який закидає, що бомбардувальники Бі-36 надаються хіба як мета для ворожих куль підчас облоги. Найбільше дісталося досі секретареві оборони, Луїсові Джансонові, який каже, що вповні підтримує програму президента.

ПАРАДИ З НАГОДИ ДНЯ КОЛУМБА.

З нагоди Дня Колумба, який в деяких стейтах признаний державним святом, відбулися в різних містах паради і походи. У Ню Йорку взяли участь 75,000 осіб у поході Пятою Евеню. У перегляді маніфестантів брали участь федеральні, стейтові, міські й церковні достойники.

ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО ДІ-ПІСТІВ УХВАЛЕНИЙ В СЕНАТСЬКІЙ КОМІСІЇ.

Вашингтон. — Несподівано сенатська правнича комісія, 7 голосами проти 3, прийняла законопроєкт про побільшення кількости нових імігрантів зі скитальщини до 339,000 упродовж трьох років на місце теперішнього закону, який допускає 205,000. Тому, що комісія перепустила біл під натиском уряду, панує загальне переконання, що проти нього піднесуть обструкцію в повнім сенаті. Біл уже перейшов давно в палаті репрезентантів.

СЕНАТ ПРИЙНЯВ ПРОЄКТ ПРО ФАРМЕРСЬКІ СУБСИДІЇ.

Законопроєкт Андерсона про допомогу фармерам для втримання цін їхніх продуктів на відповідній висоті, ухвалив сенат після довгої й завзятої дискусії. Законопроєкт відрізняється від тепер існуючого закону в тому, що містить рухому скалю для різних продуктів на місце постійної. Палата репрезентантів ухвалила була свій біл і тому треба буде вирівняти різниці на конференції.

ПРЕЗИДЕНТ ПІДПИСАВ ЗАКОН ПРО ПІДВИШКУ ПЛАТНІ В АРМІЇ.

Члени збройних сил дістануть підвишку платні вже при найближчій виплаті, бо президент підписав законопроєкт про загальну підвишку платні. Кошти підвишки виносять 300 мільйонів долярів річно. Рекрути до пів року служби дістануть по 5 долярів місячно, а „прості" вояки по $2.50. Генерали діставатимуть найбільше по $300 місячно. Рекрути дістають тепер по $75, а „приватні" вояки по $80 місячно. Майор генерал дістає $895,00 а після підвишки дістане $1,146 місячно. Змінено теж постанови про виплату для рідні.

ТРУМАН ПРО ПАН-АМЕРИКАНСЬКУ ПРОГРАМУ ЄДНОСТИ

Вашингтон, 12 жовтня. — Президент Труман у слові до амбасадорів Ради Організації Американських Держав сказав, що ця організація повинна створити провід для втримання репрезентативної демократії у всіх американських республиках. Ці замітки сказав Труман з нагоди відвідин всіх амбасадорів південно-американських республик в Дні Колумба в Білому Домі. Приявні звернули спеціяльну увагу на вислів президента: „У між-американській системі ми цілковито визнаємо засаду не вмішування у внутрішні або закордонні справи будьякої американської республики". Зібрання амбасадорів зареєстровано на фільмах, а після того президент повстав з свого крісла і запросив амбасадора Джозефа Д. Чарлса з Гаїтів, як діючого голову ради, щоб він заняв його місце в кріслі і дозволив президентові виголосити промову з нагоди Дня Колумба.

НОРВЕГІЯ ПРИЙМЕ 200 СКИТАЛЬНИКІВ.

Женева, Швайцарія, 13-го жовтня. — З Міжнародної Організації для Збігців (ІРО) повідомляється, що Норвегія зголосила готовість прийняти і цілком заопікуватися 200 скитальцями, в тому 50 сліпими з родинами. Це становило б приблизно половину всіх сліпих скитальників, що є під опікою ІРО. Стверджується, що Норвегія є одною з тих нечисленних країн, які виявили бажання допомогти скитальникам виключно з гуманітарних і не будь-яких інших мотивів. Інші країни до скитальників підходять головно під кутом можливостей здобуття між ними нової робочої сили.

АМЕРИКА НАЗИВАЄ НЕЗАКОННИМ УРЯД СХІДНОЇ НІМЕЧЧИНИ

Вашингтон. — Злучені Держави назвали незаконним уряд Східно-Німецької Республики, яку створили Совєти і заявили підтримку Америки для Західно-Німецької Республики, яка повстала з американської, британської й французької зон. Секретар стейту Дін Ачесон, у своїй пресовій конференції відмовив Східній Німеччині права промовляти в імені її населення, а тим менше в імені всієї Німеччини, коли „ані її уряд, ані її совєтські пани" не дозволили на свобідний вибір. Водночас Ачесон заявив, що Західні Аліянти не будуть переговорювати про мир так довго, як довго буде існувати конкуренційний режим у Східній Німеччині. Ачесон ще раз пригадав, що Совєти роблять усе те для пропаганди між німцями.

Окремо обговорив Ачесон протест Польщі, Чехії, Румунії й Угорщини проти зорганізування Західної Німеччини і заявив, що Америка відкидає такий протест, як не обоснований.

ДЖЕСУПА ПОСИЛАЮТЬ НА ДАЛЕКИЙ ХІД НА СПОСТЕРІГАЧА

Загальний амбасадор, Филип С. Джесуп, виде незабаром на Далекий Схід, щоб там приглянутися положенні і призбирати з першої руки інформації про поширення комунізму в Китаю й його небезпеки для інших азійських країн. Це оприлюднив сен. Там Коналі, голова комісії закордонних відносин. Запитаний у цій справі секретар Дін Ачесон, відповів, що це ще не певне. У справі признання комуністичної китайської республики Ачесон сказав, що уряд ще не має плянів. Так само не хоче Ачесон обговорювати цеї справи з премієром Індії, Негру, хіба, що Негру самий цю справу порушить.

Премієр Негру, який є державним гостем у Вашингтоні, відвідав колишню резиденцію Джорджа Вашингтона в Мавнт Вернон у Вирджінії і гріб Незнаного Вояка на цвинтарі Арлінгтон. З ним їздила його жінка, донька, сестра й гіндуський амбасадор.

П-НІ РУЗВЕЛТ ПРО СОВЄТСЬКУ ОГОРОЖУ УКРАЇНИ

Лейк Соксес, 13. жовтня. — Замість усіх совєтських фраз про „щасливе" життя в Совєтському Союзі, п-ні Рузвелт воліла б, щоб Совєти відкрили свою огорожу та показали, чи за нею справді є такий прекрасний город, що про нього вони говорять. Вона заявила це в Соціяльному Комітеті Генеральної Асамблеї, відповідаючи на закиди „українського представника" Івана Демченка щодо умовин в деяких колоніях. П-ні Рузвелт говорила: „Я дуже бажала б, щоби він (Демченко), виголошуючи ці дуже чеснотливі промови, уможливив нам заглянути нашими власними очима за огорожу (совєтського) городу. Мур довкола чудового городу, що не має входу, не допомагає нам наслідувати добрий приклад того, що може діятися за муром".

АНГЛІЄЦЬ ПРО МОСКОВСЬКУ СЛУЖБУ МАНУЇЛЬСЬКОГО

НАЗИВАЄ ЙОГО МІНІСТРОМ БЕЗ МІНІСТЕРСТВА, БЕЗ АМБАСАДОРІВ І БЕЗ ПОЛІТИКИ

Лейк Соксес, 13 жовтня. Британський представник в Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй, генеральний прокурор Гертлі Шокрос, виявив вчора, що світ далеко не є такий наївний щодо справжнього положення України в Совєтському Союзі, як це могло б здаватися. Відповідаючи на виступ „міністра закордонних справ" під-совєтської Уркраїни, Дмитра З. Мануїльського, Шокрос, говорив: „Я мушу сказати, що я відчуваю подив до його (Мануїльського) відваги дозволити собі говорити про Австралію як про хлопця з хору Злучених Держав і Британії. Тепер я вже не цілком певний щодо значення хлопця з хору, але я мушу склонити голову перед кращим знанням під цим оглядом пана Мануїльського. Ніхто краще не міг би знати завдань хлопця з хору, як міністер закордонних справ, що не має міністерства закордонних справ, не має амбасадорів і не має закордонної політики, за вийнятком тої, яку диктує Кремль".

Навряд чи можна б в коротких словах схопити краще ганебну ролю московського холуя з титулом українського міністра закордонних справ. Переданий на іншому місці виступ кардинала Спелмана і п-ні Рузвелт на подібні теми в одному тільки дні, дозволяють на деякі інтересні рефлексії.

БОЙД ОРР ДІСТАВ МИРОВУ НАГОРОДУ НОБЛЯ

Осльо, Норвегія, 13 жовтня. Комітет Нобля норвежського парляменту повідомив, що мирову нагороду Нобля на 1949 рік признано британцеві, лордові Бойдові Орові, спеціялістові в прохарчуванні та аванґардистові за світовий уряд. Лорд Орр має 69 років і раніше він був генеральним директором Організації Прохарчування і сільського господарства в Об'єднаних Націях. Нагорода виносить 156,290 норвежських корон, отже около 22 тисячів долярів. Комітет, як звичайно, не виявив подрібної причини признання йому цеї нагороди, але загально вважається, що Ора відзначено за його змагання до світового федералізму.

ПОРУШЕННЯ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ СОВЄТСЬКИМИ САТЕЛІТАМИ НА ПОРЯДКУ ГЕН. АСАМБЛЕЇ

Лейк Соксес, 13 жовтня. Спеціяльний Політичний Комітет Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй рішив вчора піддати під загальну дискусію Асамблеї американське обвинувачення щодо порушення гарантованих мировими договорами основних людських прав комуністичними урядами Болгарії, Мадярщини і Румунії. Сьогодні на пропозицію Злучених Держав мало б відбутися голосування в справі передачі того обвинувачення під правний розгляд та вияснення Міжнародного Трибуналу Справедливости в Гаазі. Американське обвинувачення відноситься до порушення людських прав і мирових договорів.

КАТОРГА ДЛЯ ГРЕКІВ В СОВЄТАХ.

Атени, 13 жовтня. — Грецький уряд очікує тепер совєтської відповіді на свою ноту з протестом проти масових арештів та висилки на каторжні роботи греків в Совєтському Союзі. Совєтські власті мали виарештувати поверх 17,000 греків в Грузії та всіх серед нелюдсько жахливих умовин депортувати на каторжні роботи. Масову акцію проти греків поведено за те, що деякі з них були виявили бажання вернутися до Греції.

ШКОЛА НАРОДНИХ ТАНЦІВ ДЛЯ ДІТЕЙ В НЮ ЙОРКУ

Завтра, 15-го жовтня, в Ню Йорку буде відкрита школа українських народних танців для дітей, яку вестимуть відомі з своєї активности серед американсько-української молоді та знавці українських народних танців Володимир Бакад і Оксана Авраменко. Школа матиме свої приміщення при 59 Сейнт Маркс Плейс в Ню Йорку, а лекції відбуватимуться кожної суботи від години 2 до 4-тої після полудня.

АМЕРИКАНСЬКА РЕЗОЛЮЦІЯ ДЛЯ СКРІПЛЕННЯ О. Н.

В ПРОТИВАГУ ДО СОВЄТСЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ ДОГОВОРУ МІЖ ВЕЛИКОДЕРЖАВАМИ, АМЕРИКА ДОМАГАЄТЬСЯ ТОЧНОГО РЕСПЕКТУВАННЯ ЧАРТЕРУ О.Н. ВСІМИ КРАЇНАМИ.

Лейк Соксес, 13. жовтня. — В противагу совєтській пропозиції окремого договору про ненапад між великими потугами, американська делегація в Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй приготовляє резолюцію в справі необхідности респектування чартеру Об'єднаних Націй та лояльної співпраці в цій міжнародній організації всіх її членів. Тоді були б теж зайві договори між великодержавами. Американська резолюція в цій справі вже мала б бути готова та приготована в порозумінні з британським урядом. Вона мала б бути запропонована вже, правдоподібно, з початком наступного тижня, як совєтський представник в Політичному Комітеті Генеральної Асамблеї почне аргументувати свою резолюцію, запропоновану в його інавгураційній промові при відкритті сесії. Злучені Держави і Британія рішили виступити проти совєтської пропозиції великодержавного „договору для скріплення миру", вважаючи його дискримінаційним для інших країн, як теж за спробу леґалізації теперішнього поділу світу на два табори. Це становище є незвичайної ваги, бо воно свідчить, що хоча західні потуги не мають агресивних намірів, вони ще далеко не погоджуються з теперішним політичним станом у Східній Европі. Тому теж вони відмовляються від совєтської пропозиції в справі договору для „скріплення миру" коштом поневоленої Совєтами половини Европи. Американська резолюція щодо точного виконання чартеру Об'єднаних Націй всіми їх членами, означає рівночасно домагання таких перемін в совєтській Східній Европі, які відповідали б цему чартерові, отже насамперед звілнення поневолених народів та привернення їм суверенности і всіх належних їм демократичних прав.

МАСОВИЙ ТЕРОР В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ.

Прага, 13 жовтня. — Започаткований в дні 2-го жовтня масовий терор большевицької поліційної держави проти населення країни продовжується з цілою силою. Вже десятки тисяч людей зловлено на вулицях, витягнено з їх мешкань, заповнюючи ними тюрми та концентраційні табори. На тюрми перемінюється теж сконфісковані манастирі. Скаженина масових арештів охопила насамперед професіоналістів, купців і промисловців. Все це вказувало б, що комуністична Прага з доручення Кремля має на меті одним ударом зліквідувати насамперед середню клясу населення, завжди потенційно небезпечну для большевицької „революції". Прага та інші міста виглядають напів вимерлі. Ніхто не поважується зайти до ресторану ані навіть вийти на вулицю, бо в кожній хвилині його може схопити поліція. В мотивах арештів, доручених поодиноким особам, вияснюється урядово, що вони як „капіталістичний продукт не потрапили достосуватися до змінених обставин, включаючи себе тим самим між ворогів народної демократії". Деяким заарештованим вже відразу проголошено „революційним порядком" без суду різні кари тюрми, зглядно каторжних робіт.

НІМЕЦЬКІ БОЛЬШЕВИКИ ПРИРІКАЮТЬ ВІРНОПІДДАНЧІСТЬ МОСКВІ.

Берлін, 13 жовтня. — Премієр новоспеченої совєтської маріонеткової „держави" в Східній Німеччині, Отто Гротеволь, представив вчора зліплений з комуністів „народній палаті" свій „уряд", що складається з премієра, трьох його заступників та 14 міністрів. При цій нагоді він виголосив інавгураційну промову, присягаючи головно свою вірнопідданчість Кремлеві і рівночасно накидуючись лайкою на західних аліянтів та західно-німецьку федеративну республику. Він накреслив такі напрямні для політики свого „уряду": 1. Сплатити Совєтам воєнні відшкодування; 2. Скріпити торгівлю зі Совєтами та іншими сателітами; 3. Поробити всі заходи проти відродження націзму; 4. Поліпшити в майбутньому життєву стопу населення і т. п.

МОЖЛИВІСТЬ ВКЛЮЧЕННЯ БЕРЛІНУ ДО ЗАХІДНОЇ НІМЕЧЧИНИ.

Франкфурт, 13 жовтня. — Американський високий комісар в Німеччині, Джан Дж. МекКлой, заявив вчора кореспондентам, що західні аліянти продовжують розглядати можливість включення західних секторів Берліна до західно-німецької федеративної республики. Рішення в цій справі він заповів на найближчий час, можливо, вже в найближчому тижні.

НАДЗВИЧАЙНА СЕСІЯ ФРАНЦУЗЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ В СПРАВІ УРЯДУ.

Париж, 13 жовтня.— На сьогодні скликано надзвичайну сесію французької Національної Асамблеї, завданням якої є вислухати програмової декларації новопризначеного премієра Жіль Моша та прийняти або відкинути новостворений ним уряд. З поінформованих джерел заявляють, що Мош запропонує головно програму господарської відбудови та зокрема стабілізації платні і цін, що було безпосередньою причиною відставки уряду премієра Кеія.

КОМУНІСТИЧНІ АРМІЇ ДОХОДЯТЬ ДО ПЕРЕДМІСТЬ КАНТОНУ.

Гонг Конг, Китай, 13 жовтня. — Передні стежі комуністичних армій підійшли вчора на 35 миль до Кантону, столиці національного уряду, доходили вже до передмість. Дальший похід большевиків докищо припинено в одноденній битві, в якій національні війська мали головно повітряну переваґу.

ВІДКРИТО АМЕРИКАНСЬКИЙ КОНСУЛЯТ В БЕНГАЛІ.

Калькута, 13-го жовтня. — Премієр Пакистану відкрив вчора перший американський консулят в Дакка, Бенгалі. В інавгураційній промові він висловив надію, що це причиниться до дальшого закріплення пакістансько-американської приязні. Американським консулем є Чарлз Вайтерс.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA." P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗІЙШЛИСЯ: СХІД І ЗАХІД

Загально беручи, коли в Америці говориться сьогодні про „схід" то мається на думці Росію. „Захід" це европейські й американські демократичні країни. Між тим „сходом" і „заходом" існує не тільки ідеологічний конфлікт, але ведеться ще й холодна війна. Та тим разом мова про інший „схід", такий, який американський нарід витає. Представником того Сходу є Пандіт Негру, перший прем'єр Гіндустанської республіки. Не прибув він до Злучених Держав, щоб ліквідувати конфлікти і миритись, а на те, щоб ще сильніше закріпити приязнь двох великих, вільних країн.

Що відвідини Негру не є звичайною подією, пізнати наглядно по тому, як його вітали. Сам же президент держави вийшов на летунське поле на зустріч. Привіт преси був теплий і щирий ще й тому, що сам Негру є великою духовою індивідуальністю і зручним політиком, що пізнати найкраще по тому, що знайшов розвязку для своєї країни оставати як республіка в Британській Спілці Народів, очолюваній королем.

Негру є нині гостем Злучених Держав, себто є в гостях у найбільшого приятеля Індії ще з таких часів, коли в Індії велась завзята боротьба за її автономні права, згл. за повну незалежність. Американський нарід завжди симпатизував з тою боротьбою і давав нагоду її представникам здобувати собі в Америці й в світі щораз більше число прихильників висвітлюванням конфлікту з вічевих трибун чи іншими пропагандивними засобами. Треба теж ствердити, що й американський уряд, зокрема в часі урядування Френклина Д. Рузвелта, впливав на різні лади на англійський уряд, особливо на Винстона Чорчила, щоб змінив свою політику в відношенні до Індії й погодився з самостійницькими змаганнями цеї країни. Все це Негру добре знає. Він певно з радістю вступав на землю „цеї великої країни", як він сам висловився. Міг він теж вірити в щирість слів президента Трумана, що витав його як „улюбленого й шанованого провідника великої країни вільного народу" та запевняв, що він знайшовся між щирими приятелями.

Відвідини Негру треба зарахувати до таких міжнародніх подій, що можуть мати далекосяглі наслідки. Комуністичний Китай, що проголосив своїм „найбільшим приятелем" Сталіна та Росію, є великою загрозою для незалежної Індії. Негру є завзятим противником комуністичної диктатури. Він добре знає, яких засобів вживає московський імперіялізм та як повстають при допомозі комуністичної інфільтрації новочасні вільні й незалежні „народні республіки". Одну з таких має він уже під боком. Але комуністичний Китай є теж великою загрозою й для Америки. Ця загроза була б навіть катастрофальна, коли б так Москва поширила сферу своїх впливів на цілу Азію, в тому теж і на Індію.

Коли думати над тим, то ясне, що відвідини Негру треба так розуміти, що це велика „вільна країна вільного народу" зо сходу відвідує велику „вільну країну вільного народу" на заході, щоб поговорити з нею про справу спільної оборони перед спільним ворогом. Річ ясна, що про це так ясно не говориться в офіціяльних виступах і заявах, але не улягає найменшому сумнівові, що головно ця оборона заставляє тісно звязувати вільний схід Азії з вільним заходом Европи та Америки.

Комуністична політика й тактика

(З судового процесу в Ню Йорку).

Федеральний суддя Гаролд Р. Медіна, який проводить судовій розправі проти членів американського комуністичного Політбюра, доказав, що він знає спосіб, як довести розправу до кінця і передати її під осуд присяжних суддів. Треба надіятися, що після приблизно девяти місяців американська публика довідається, чи підсудні провинилися проти законів Злучених Держав, чи тільки проти неписаного морально - суспільного кодексу, визнаного цілим цивілізованим світом. Та безогляду на те, чи комуністи будуть покарані чи звільнені, широкі кола американського громадянства вже довідалися з акту обвинувачення й зізнань свідків про комуністичні методи й затії, уживані для повалення теперішніх законних урядів, а зокрема уряду Злучених Держав і цілого американського суспільного ладу.

Коли йдеться про кількість членів Комуністичної партії, то чисельно це невелика сила — 70-80 тисяч людей — в порівнанні з 145 мільйонами всього населення Злучених Держав. Але тому, що загал американців перед цею судовою розправою не мав спроможности довідатися про методи діяння цієї групи, він теж не міг знати, яку велику небезпеку вона становить. Щоб населення не могло довідатися навіть на цій розправі про майстерно придумані й практиковані способи й засоби для підготови майбутнього суспільного й політичного перевороту, самі підсудні, як й їхні оборонці, вживали деяких досі небувалих в американських судах підступів, щоб не допустити самої справи до суду, а потім, щоб не було її насвітлення прокуратором і свідками, а при кінці, щоб ударемнити її передачу присяжним суддям до вирішення.

Коли ж остаточно вдалося судді перебороти ці небувалі трудноші, аж тоді насвітлено в суді період комуністичної політики від смерти президента Рузвелта в 1945 р. Акт обвинувачення проти комуністичних провідників зладжений на підставі Протиконспіративного Акту Смита з 1940 р. Американський загал мав нагоду довідатися, як комуністи думають здійсняти марксистські теорії про завлащення суспільного капіталу державою і як працюють створені для цього комуністичні ячейки. До прояснення таких засад і практик дуже багато причинилося своїми свідками Федеральне Бюро Інвестигацій.

Перед очима американського громадянства пересунулися в судовій залі переміни в комуністичній політиці від 1945 р. Отже чули ми про напрям Бравдера перемінений на „ленінізм", потім на „ревізіонізм", а вкінці на „чистий марксизм". Саме оцей чистий марксизм має послужити комуністам за зброю при наміренім скиненні американського уряду, як твердили урядові свідки.

З зізнань урядових свідків можна було довідатися, що зміна в комуністичній політиці була б прийшла навіть тоді, коли б остався в живих президент Рузвелт, на якого комуністи покликаються як на свого приятеля. Це пізнати з цього, що доручення американським комуністам для зміни напряму політики видав французький комуніст Жак Дікльо ще за життя Рузвелта.

Луїс Буденц, колишній редактор комуністичної газети „Дейлі Воркер", який покинув комунізм, виявив у суді, що на однім засіданні американського комуністичного Політбюра в 1945 р. вирішено завернути з бравдеризму до ленінізму на знак повного послуху наказам з Европи. Він теж виявив, як такі переміни відбуваються, а саме: Предсідник говорить 3-4 години про події, які дають підставу до зміни, а тоді інші члени по черзі встають і заявляють свою згоду без дискусії. Потім ідуть вказівки, як треба поширити новий напрям через секції, клюби й ячейки.

З судової розправи довідалася американська публика про тайні комуністичні школи в таких промислових осередках, як Бостон, Шікаго, Дітройт і Ст. Луїс, де навчають засад марксизму - ленінізму. Теж довідалася публика про поширювання комуністичних газет та видавництва і про діяння партійних книгарень.

Тепер знаємо, що кожен член Комуністичної партії мусить належати до клюбу, який закладають в фабричних будинках і громадах. Низка клюбів лучиться в секцію, секція стоїть під доглядом повітового, а потітові під доглядом стейтового предсідника. Над стейтовими й дистриктовими організаціями існує краєвий комітет, вибираний краєвим зїздом раз на два роки. У практиці одначе напрям в часі між одною й другою конвенцією диктує оце Політбюро, тобто члени Краєвої Ради, яка опинилася тепер перед судом.

Місцеві клюби це не самі тільки товариські клюби для втримування марксистських засад, але місця вишколу провідників. В тій цілі визначніші члени клюбу дістають наказ іти до партійної школи, про існування якої нічого не відомо прилюдно. Часом такі школи укриті в лісах та корчах, де з ними переводять не тільки вправи в шкільних залях, але й „фізкультуру" на вільних площах. Там такі члени вчаться основної комуністичної дисципліни на військовий зразок.

Як така дисципліна переводиться в практиці можна довідатися час від часу з комуністичних виступів. Тоді публика часто не розуміє, як це можливе, щоб комуністична товпа могла виконати такі здисципліновані обороти, бо не знає нічого про оці школи дисципліни.

Як зразок дисципліни треба вважати послух наказам, щоб одні члени відверто говорили що вони комуністи, а інші, щоб цього відпекувалися. На суді стверджено, що звичайний член, коли його виберуть до проводу, відкидає членську карту і вже саме його становище є для нього легітимацією приналежности до партії. Так, напр. сказав свідок Герберт А. Філбрік: „Мені наказали присягати, що я не був членом Комуністичної партії".

Федеральний прокуратор, вказуючи на таку організацію, заявив, що „це є справжня небезпека" для прилюдного ладу. Побачимо, що скаже ще судейська лава.

Микола Чубатий.

Четвертий Конгрес Американських Українців та визволення України

За три тижні збереться в столиці Америки, нині наймогутнішої держави в світі, Четвертий Конгрес Американських Українців. Це той щотрирічний сойм українців, жителів Злучених Держав, що має переглянути дотепер зроблене та намітити, що конечно треба зробити нині найбільшій збірноті українців поза Советами, щоб бути добрими громадянами Америки та вірними синами поневоленої ворогом сплюндрованої України. Ми щасливі, що тепер інтереси обох країн — Америки та України — близькі, коли не тотожні. А часи нині справді переломові. Світ увійшов в цю стадію, що скоро може прийти до зудару сил чорної комуністичної реакції та поневолення людини зі силами волі людини та її права бути собою по власній вподобі.

Перегони в збройннях довго тривати не можуть, бо вони економічно знищуть оба ворожі собі світи, тому всі знаки на небі та на землі говорять, що стоїмо перед новою світовою катастрофою. Це накладає на американських українців обовязок бути в цей історичний час залізно сконсолідованою групою, що могла б поважну свою цеголку праці доложити до перемоги світу демократії над світом тиранії, а тим самим помогти теж українському народові остаточно визволитися. Буде наша солідарність за морем, в Америці сильніша, буде наша активність живіша, так і значення наше в цій країні буде більше, а наша допомога у визволенні України буде видатніша. Все це стоїть в тісній залежности одно від одного.

Перша та найважніша річ, щоб на IV. Конгресі Американських Українців сконсолідувалися американські українці всіх політичних орієнтацій, крім комуністів, та всіх релігійних світоглядів в одно сильне політичне тіло. Розуміючи цю основну справу для американських українців теперішній УККомітет, що дістав мандат від попереднього, Третього Конґресу у Вашинґтоні, очолювати політичну працю американських українців, звернувся не тільки до всіх громадських організацій американських українців, діючих по поодиноких скупченнях, але також до всіх політичних груп, досі в Конгресовім Комітеті незаступлених, щоб вони з огляду на ґрізне світове положення взяли через свої організації активну участь в IV. Конґресі Американських Українців. Вступ на IV. Конгрес Американських Українців нині відкритий для всіх українців крім комуністів, тому українці всіх груп та всіх світоглядів повинні на нім найтися.

Ми рівночасно свідомі, що в міру того, як щирі бажання всіх американських українців до єдности будуть більшати, а розуміння ваги хвилі буде рости, всі проти-українські сили вийдуть на фронт, щоб солідарну акцію американських українців паралїжувати та не допустити до скоординування сил американських українців. Ми свідомі, що в першу чергу розвинуть свою підривну роботу проти стислого обеднання американських українців явні та скриті комуністи, ця добре зорганізована пята колонна, правдиве терня в живім організмі Америки та України. Про активізацію їх праці подбає червона Росія.

Проти обеднання американських українців на IV. Конгресі напевно теж розвине свою працю біла Росія, впливова на американськім суходолі. Білі росіяни, оборонці російської імперії, напевно найдуть поміж американськими українцями своїх попихачів, тих невилічимих малоросів, що в імя чужих московських інтересів стануть розбивати єдність американських українців, щоб ослабити їх силу та щоб допомога американських українців справі визволення України була слабшою та менше успішною.

Діяльність пpоpосійських чинників як залишків довговікової неволі українського народу завалила попередню, Третю Українську Державу зперед тридцяти літ; ці самі сили й нині стане мобілізувати Москва, біла та червона, щоб паралїжувати всяку збірну, солідну, а тим самим успішну акцію американських українців.

Якими способами треба нам помагати Америці в ці критичні часи, вказуватимуть нам далі американський уряд та американські громадянські організації. Але як допомогти Україні докінчити її остаточний та вирішний бій за свободу та власну рідну державу, то на це треба нам самим шукати відповіді й це є головним завданням IV. Конгресу Американських Українців.

На рідних землях зводить український нарід нерівний бій з найстрашніщою потворою людської історії, з червоним Кремлем. Це бій за саме існування нації винищуваної окупантом фізично та духово. Це головний відтинок українського визвольного фронту. Він мусить бути сильно підкріплений другим відтинком боротьби на дипломатичному фронті поза Україною, серед тих сил світу, що заінтересовані в протибольшевицькій боротьбі. Це наш відтинок, фронту заокеанських українців.

Четвердий Конґрес, подібно як парлямент кожної вільної нації, мусить застановитися над способами бою на цім другім відтинку фронту. Він мусить подбати про матеріяльні середники для тої боротьби.

Немає сумніву, що найважнішим способом боротьби за визволення України на цім відтинку є доцільна та розумна інформація аглосаського світу про українську справу. Немає сумніву, що на випадок зудару та побіди демократичного світу, англосаський світ буде рішати про новий порядок світу. Він також рішатиме про долю України. Тому відтинок активної боротьби українського народу на рідних землях мусить спиратись на сильний відтинок доцільної інформації світу про вкл... України в повалення кремлінської тиранії. Йде про це, щоб українські жертви в Карпатах, в поліських болотах та на всіх просторах України не були змарновані ,але щоб були відповідно скапіталізовані на рахунок визволення України.

(Докінчення на стор. 3-тій).

Лев Ясінчук.

ЗАВДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ НА ІМІҐРАЦІЇ

Сьогодні, в початках усадовлення нової української іміграції, ще нема змоги цій новій іміграції творити свої повні українські школи, що давали б право державної школи. Нова іміграція — раз, що ще не має до розпорядження грошей (на тему добуття грошей треба би окремо поговорити) і два — навіть ті примітивні приміщення давніх шкіл служать сьогодні часто за тимчасове приміщення напливаючих свіжих іміґрантів. Але є по окремих місцях українські початкові школи — вечірні, чи цілоденні. Їх треба вдержати за всяку ціну, підсилити, поліпшити, справити у властиве русло, надати їм один напрям та подбати, щоб ці школи заповнилися українською молодю.

Яке завдання мали б виповнити українські школи в Америці? Таке питання ставили вже й давніше й навіть не погано його відповідали. Тільки з різних причин такі школи не завжди примінювалися до влучної відповіді. Сьогодні можна звести відповідь на це питання до такої основи: українська допомішна, чи повна школа має скріплювати характер української дитини, побудований на засадах християнської моралі. Українська дитина в Америці мусить бути в спромозі читати українську книжку, мусить знати основні речі про українську землю, її нарід, ідеали народу, його розвиток, змагання й здобутки на всіх ділянках. Словом, щоби ті діти, які ходили до української школи, почували себе українцями з виплеканими громадськими прикметами й мали в собі дійсно українського духа. При розумній і тісній співпраці батьків зо школою можна довести до того, що ці діти зможуть навіть поправно володіти своєю мовою. Дитину треба так виховати, щоб вона почувала себе ніяково з тієї причини, що вона не знає гаразд, чи й зовсім ні — своєї рідної української мови. Це, що діти виростають серед чужого середовища, може тільки утруднювати працю рідній школі над задержанням українськости, але не сміє її перепиняти. Ця праця мусить бути тим запопадливіша.

Ще й сьогодні не запізно ствердити, що давня іміграція зовсім без ніякої річевої потреби покидає, чи засмічує свою мову. Давно може вона того добре не розуміла, але сьогодні вже не те. Забула? — Треба сумніватися, коли українською мовою говорять сьогодні поправно н. пр. жиди, що прийшли до Америки тому 30 чи 40 років. „Серце" — серцем; але українська мова являється навіть практичною потребою в Америці, особливо в теперішньому часі.

Українська школа не може й не сміє нарушувати високої, добре й розумно понятої ідеї — американізму. Вона не сміє не то виключати, але навіть обмежувати потреби опанування дітьми англійської мови й американської культури. Вона мусить помагати виховувати лояльного американського громадянина, здібного на всяку жертву за американські свободи. Але вона мусить теж мати на оці, що в Европі, чи радше в Евразії, карається українська земля й десятки мільйонів того самого роду й тієї самої крови не має змоги всебічно розвиватися. Вона мусить дбати, щоб в американському городі різнобарвних і різноманітних квітів не забракло української троянди.

Щоб українська школа в Америці досягнула поставлену мету, вона мусить визначатися устійненими методами навчання. Тут не може бути мова про мертвецьке вивчання „граматики" з її „падежами", чи хочби й відмінками, тільки про — українського духа. І тут саме приходимо до щипкої справи — українського вчителя.

Нераз чується завваги давніх іміґрантів, що американська школа вміє легко захопити дітей, тому діти горнуться до неї. Таке балакання спирається на незнанні справи. Захоплювати дитину, це не є якась особливша прикмета американської школи. Це заслуга методи, способу навчання, яким послугується даний учитель. Наші „старі" іміґранти походять у більшій частині з того часу, коли то в „краю" була ще школа зо старосвітським учителем. Тому така школа відпихала дітей. Інакше було там, де вчитель послугувався модерними засобами навчання, а ще коли він був рідний. В такому селі чи містечку діти тікали з дому до школи.

Не всі теперішні вчителі в Америці мали нагоду набути теоретичну науку й перейти практику під вправним оком досвідних педагогів. Деякі — щоправда — мають вроджений педагогічний талант; такі визначаються особливо. Але багато з теперішніх учителів мають добру волю стати дійсно добрими вчителями. Їм треба це умовжливити. В інтересі будучности української іміграції треба цю їхню жагу заспокоїти. Це можна провести на відповідних вакаційних курсах. Можливі на півудачні, чи й невдачні спроби в тому напрямку, не повинні відстрашувати. При допомозі цілого тутешнього українського громадянства вони мусіли би вдатися. Ця допомога була б чисто моральної натури. Коли дана громада сказала б своєму вчителеві, що не може його займити в школі, доки він не покінчить відповідних курсів (очевидно, якщоб вони були зорганізовані), то майже певне, що й кожний учитель, який цього потребує, піде їх кінчити.

Обставина, що вчителі часто сповняють службу дяків, не була би поважною перешкодою. В кожній громаді найдуться такі, що на короткий час можуть дяка заступити, як це водиться в тих випадках, коли дяк захворіє, покине парохію, чи парохія його покине. Навіть кошти вдержання не були б непролазною пере-

(Докінчення на стор. 4-тій).

ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦЬ ДОПЛАТ ДО ПЕРЕДПЛАТИ І ПРЕСОВОГО ФОНДУ „СВОБОДИ"!

ДОПОМОЖІТЬ „СВОБОДІ" РАЗ В РОЦІ, ЩОБ ВОНА МОГЛА ДОПОМАГАТИ ВАМ НА КОЖНОМУ КРОЦІ! ВИШЛІТЬ НЕГАЙНО СВОЮ ДОПЛАТУ ДО ПЕРЕДПЛАТИ І СВОЮ ЩЕДРУ ЖЕРТВУ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД!

СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ

На просторі останніх кількох десятків літ український нарід перебув великі встряси. На руїнах австрійсько-угорської монархії та царської російської імперії повстала була у 1917 р. велика українська держава. — Її виборoти коштувало наш нарід великі жертви у людях. — Часи лихоліття, які прийшли по втраченні нашої державности, — особливе жахливі роки большевицької та гітлерівської окупацій наших земель коштували наш нарід мільйони жертв. І ті жертви ще не закінчені, бо довідуємося про дальше систематичне винищування нашого народу червоними московськими сатрапами, нищення наших церков, інституцій, вивоження українського населення з його материка у далекі концентраційні табори на повільну, а певну загладу.

В таких умовинах наша спільнота повинна тепер особливо дорожити кожним українським чоловіком, який знайшовся по той бік большевицької залізної заслони.

А тих українців — чи то примусово вивезених на роботи у Німеччину чи то політичних емігрантів є ще у таборах в Европі десятки тисяч. Це наші селяни, робітники, інтелігенція, старі і молоді, дітвора. На них сьогодні звернені наші очі, до них линуть наші думки, бо ми мусимо їх за всяку ціну зберегти від фізичного знищення. За це тяжить на нас відповідальність перед народом та історією.

Ми мусимо змобілізувати всі наші сили, щоб повести як слід нащу допомогову акцію рятункову чи то тим, що перебувають ще у таборах скитальців, чи теж тим, що прибувають на наш континент. Хтонебудь захоче у цьому помогти, — чи це будуть організації чи поодинокі особи, — їх імена будуть записані в історії нашого лихоліття, — як імена добродіїв — золотими буквами.

Більш чим два роки минуло від повстання в Злучених Державах організації українських імігрантів „Самопоміч". Централя цього Товариства находиться у Ню Йорку, а заінкорпорована є вона в Департаменті стейту Ню Йорк під ч. 25348. — Після змісту уступу 2-го свого статуту „Самопоміч" є установою національно громадського і добродійного характеру. А далі, вона є теж організацією б е з п а р т і й н о ю, себто вона у своїй роботі стоїть понад політичні партії і групи. — Філії тієї організації находяться в Ню Йорку, Филаделфії, Шікаго, Джерзі Сити, Нюарку, Честері, Елизабет й в других місцевостях є вони в стані організування.

Товариство „Самопоміч" повстало не тому, щоби догодити амбіції гурта скитальців, що то вони його основували і не на те, щоби своїх членів відгородити від співжиття з нашою давнішою імміграцією та їхніми організаціями.

Завданням „Самопомочі" є получити і поглибити звязки нових імігрантів з давніми. Бо членом „Самопомочі" може бути не лише новий імігрант, але також і давній, — кожному вступ сюди є вільний.

Впродовж двох років наші б. скитальці що знайшлися на вільній землі Вашингтона ввійшли вже в глуб громадського життя нашої давньої іміграції. Сьогодні, майже кожний б. скиталець є вже членом Українського Народного Союзу та інших українських давніх місцевих організацій.

Організуючи с а м о ч и н н о всякі імпрези культурного значіння чи приймаючи активну участь в тих імпрезах, що їх організують давні українські імігранти, наші б. скитальці дали доказ, що не бажають відгороджуватися від давніх імігрантів китайським муром.

Товариство „Самопоміч" є теж установою добродійною. Чи існування більшої кількості українських добродійних організацій є недоцільне та шкідливе? Чи можна заборонити комусь добродійну, харитативну працю? Кожний здорово думаючий мусить сказати, що ні. Адже кількість нещасних скитальців, які потребують помочі є така велика, — що акція допомогова переходить нераз сили спроможности З. У. Д. Комітету та інших поменьших установ та організацій чи церковних комітетів. Коли глянемо для порівнання як акція допомоги скитальцям є зорганізована у других народів, як напр. поляків, жидів і др. — то завважимо те саме явище: організація, яка несе поміч скитальцям та наладнує на початках їх життя — є не одна, — а їх є чимало.

Сьогодні на стійках, звідкіля йде поміч такій дрібній дітворі, нашим сестрам і братам, які перебувають у ДП таборах у Европі, — стоїть не тільки наша давна українська іміграція в Америці. Поруч неї раямя об рамя, плече об плече стоять і ділають теж б. скитальці. Тисячі ашурансів та значні грошеві жертви, що їх вислали б. скитальці через ЗУАДКомітет чи Католицьку Акцію є цього пророчистим доказом. А в тім є немала заслуга відділів „Самопомочі" — які ведуть між своїми членами відповідну акцію.

Тільки спільним зусиллям, скоординованою працею — давні і нові українські імігранти зможуть улегчити недолю потребуючих нашої допомоги скитальцям в таборах ДП у Европі чи новоприбулим. А яке значіння має скоординована, спільна праця, доказом цього є хочби факти, що в Джерзі Сити — при спільній акції Переселенчого Комітету — відділу „Самопомочі" і українців, мешканців Ессекс Стріт повелося прибувшим на днях скитальцям дати на перші дні дах над їх головами, прохарчування, розміщення на мешканнях і працю. Крім грошевих жертв, які на допомогову акцію переселенчу складає місцева давня наша іміграція — б. скитальці, члени відділу „Самопомочі" в Джерзі Сити оподаткували себе на ту ціль жертвою в висоті одноденного свого заробітку — і хоч самі недавно тільки прибули сюди і важко борикаються зі щоденними видатками для своїх родин, — охоче вплачують цей добровільно на себе наложений податок.

Так багато писалося у „Свободі" про чесноту терпимости, толеранції. Нехай наша давна іміграція буде згладом існуючих Відділів Товариства „Самопоміч" толерантною, вирозумілою. Не дошукуймося між нашою давньою і новою іміграцією терть. Працюймо всі разом спільно і гармонійно. Чейже у нас всіх пливе та сама українська кров, бє те саме українське серце.

Евген Ярвич.

Четвертий Конгрес Американських Українців та визволення України

(Докінчення зі стор. 2-гої)

Дотепер інформаційну акцію веде Український Конгресовий Комітет вже пятий рік своєю щасливою публікацією „Український Квартальник". Ледви чи в історії новочасного українства на терені англосаського світу була дотепер видавана така основна та така всестороння публікація як „Український Квартальник". Ледви чи котра публікація дійшла так глибоко до найповажніших кругів англосаського світу, як оце видавництво Конгресового Комітету, що внедовзі закінчить пятий рік свого існування появою вже 20-тої книжки. Річ ясна, що дальше публікування „Українського Квартальника", зосередження при нім всіх найкращих духових українських сил поза Советами, що могли б щось корисного написати для вияснення української визвольної боротьби, це одно із головних завдань Четвертого Конгресу Американських Українців. Він мусить основно подумати над матеріяльним з а б е з печенням „Українського Квартальника" та над поширенням його передплати серед американських українців, зокрема серед молодого покоління.

Конгресовий Комітет, як один із головних партнерів Пан-Американської Конференції у великій частині причиняється до видавання другого періодичного видавництва в англійській мові „Український Бюлетин", що повнить серед англосасів прекрасну інформаційну роботу про біжучі події дня. Український Бюлетин вже запустив коріння серед англосаського світу, тому його продовжування так само потрібне, коли відтинок дипломатичної боротьби за визволення України має бути вдержаний.

Американським у к р а ї н ц я м треба ще конечно добратися до рішальних кругів американського політичного світу, до дипломатичного світу Обєднаних Націй тощо. Досі цей відтинок праці був виконуваний з браку гроша доривочно, тільки інтервенціями і в міру потреби. Ця праця мусить бути на IV. Конгресі Американських Українців налаштована пляново. Ми мусимо добратися до тих американських та неамериканських кол демократичного світу, що будуть мати важке слово у повоєнному світі. Виринає конечна потреба оснувати постійне Українське Бюро в Вашингтоні, постійне співробітництво на терені Обєднаних Націй.

Душею нації та животворною силою, що держить її при житті є національна культура.

Большевики це досконало розуміють і щоб постійно тримати Україну в поневоленні, вони винищують українську культуру в Україні. Поза рідною землею найшлося багато високо вартісних духових сил українського народу. На еміграції є його найвища наукова установа Наукове Товариство ім. Шевченка, заслужене своєю великанською працею впродовж 75 літ. Українська національна культура мусить найти свою допомогу від американських українців для життя та для майбутнього відродження української нації.

Четвертий Конгрес Американських Українців повинен зібрати найкращих вибранців американських українців людей найбільше громадсько відповідальних та найбільше активних. Памятаймо, що ці люди мають явитись у Вашингтоні вже за 3 тижні. Тому поспішаймо з вибором делегатів.

Тільки байдужі на страждання рідної землі не відізвуться на зазив проводу американських українців — їхати на їх Конгрес. Тільки зрадники України будуть намовляти не брати участи в парляменті найповажнішої у к р а ї н с ь к о ї збірноти поза межами советської тиранії.

НОВА КНИЖКА: "A MODERN UKRAINIAN GRAMMAR"

Між новими книжками треба назвати в першу чергу недавно видану фотолітографовану граматику української мови для американських та англійських студентів п. з. "A Modern Ukrainian Grammar" by George Luckyj, M. A. University of Saskatchewan and Yaroslav B. Rudnyckyj, Ph. D. Free Ukrainian University in Munich. The University of Minnesota Press, Minneapolis. (1949. — Preface. Contents. 1-186).

Ця замітна публікація двох українських філологів являється якраз у таку пору, коли питання про науку української мови в Америці набирає щораз більшої актуальности. З одного боку помітне зацікавлення цією справою серед тутешніх українців, що досі не мали спроможности зазнайомитись із найкращою формою української мови; з другого боку також і чужинці бажають вивчати її. А ця книжка має всі дані до того, щоб її рекомендувати не тільки студентам, але й кожному читачеві. Гарний зміст, добрий методичний підхід до студента, легка англійська мова, прості і зрозумілі заключення та правила, добрий поділ лекцій, добірний словник, багатство словосполучень і приповідок — це особливості підручника. За англійську частину його відповідає перший автор, за українську другий. В англійській мові подано тут у вступі практичні відомості про число українським мовлень, про мовну територію, азбуку, фонетичну транскрипцію, вимову звуків, термінологію, правопис, походження і характеристичні особливості української мови, про головних письменників, що поклали основи літературної мови. — Тут треба б справити рік видання „Енеїди" — на 1798. Також поділ діялектів на північний і південний сьогодні трохи захитаний. У реченні (стор. 4.): Since 1917... треба поставити: in the Ukraine.

У другій частині пояснено у 39 лекціях структуру мови (пропустити частку), при чому правила виведено дорогою індукції від найлегших і основних до рідших, тяжких прикладів із української літературної мови, що їх зібрав другий автор на основі своєї граматики для німців. Англійські розділи до перекладу мають зв'язок з темами і правилами відповідних лекцій, чого не можна сказати про ідіоми та приповідки. Було б побажане збагачення англійських розділів вийнятками з американської та англійської літератури.

Українські розділи з письменства будуть здебільшого надто тяжкі для чужинців. Пересада в уживанні доброзвучности (і-й), зайві подвійні наголоси в коротких словах, деякі дублети у формах (християн і християнів, старостів і старост), відміна слова — любов — у множині, деякі незвичайні наголоси (ведмедиця), неправильні слова: листонош замість листоноc; мамуся замість матуся, мому замість моєму, пахтіти — пахну замість пахчу... не дрібниці, що ніяк не поменшують вартости цього доброго підручника.

У третій частині подано зразки відміни (між ними зайві форми активного дієприкметника теп. часу), словник, карту території української мови (треба додати: головної території) і спис найважніших параграфів у книжці. Все те буде сповняти добру службу в скорій орієнтації.

Д-р Кость Кисілевський.

ВИПЕРЕДИЛА СВОЇХ РОВЕСНИЦЬ.—Сандра Дейвис з Филаделфії не має ще місяця, але вже їй витягнули одного зуба, а на той, що залишився на передівказує пальцем мати, як це бачимо на картині.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

Жертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Ліста: ч. 4.

Відділ:	Жертва:
Проф. Роман Смаль Стоцький	$10.00
Д-р Никифоряк Сава	5.00
Paul Chornoma	5.00
Микола Щербанович	5.00
Іван Воробець	4.00
Андрій Богдан	3.00
Володимир Столяр	3.00
Петро Коцур	3.00
Андрій Грицишин	3.00
Ткач Володимир	3.00
Федір Гнип	3.00
William Babey	2.00
Андрій Кіналь	2.00
Терещук Михайло	2.00
Мандзенко Йосип	2.00
Володимир Мельничук	2.00
Іван Яворський	2.00
Іван Скакун	2.00
Кручко Дмитро	2.00
Смаль Осип	2.00
Із забави в пп. В. Мудраків	2.00
Ірина Дмитрак	2.00
Олекса Сулим	1.25
Григорій Бішик	1.00
Д-р Іларіон Калиневич	1.00
Бадяк Петро	1.00
Тома Каляр, передпл.	1.00
Йосиф Смішкевич, передпл.	1.00
Антін Мельник, передпл.	1.00
Юрій Федорович	1.00
5 Дмитро Самбой	5.00
5 Войтівський Адам	1.00
5 Михайло Басараб	1.00
17 Anna Sarris	1.00
20 Philip Stefansky	2.00
33 Анеля Харидчак	1.40
42 Володимир Лелет	2.00
45 I. Manchur	2.00
52 Яків Ягодинський	2.00
54 Антін Маланчук	10.00
55 Семен Сусь	2.00
67 Іван Гела	2.00
67 Paul Yaziuk	2.00
76 Michael Zidonik	3.00
76 Гнатів Василь	2.00
76 Петро Цап	2.00
76 Володимир Ліскович	2.00
76 Горішний Григорій	2.00
81 Іван Іванюк	3.00
82 Михайло Гирович	2.00
83 П. Тилятник	2.00
93 Прус Михайло	2.00
94 Кавецький Микола	2.00
104 Грабар Степан	2.00
106 Григорій Дацьків	5.00
122 Ілія Давидчук	2.00
195 Іван Ясновський	2.00
130 о. Петро Понятишин	10.00
130 Логинов Яків	3.00

Відділ:	Жертва:
132 Дмитро Печар	2.00
133 Мирон Литвин	10.00
143 Андрій Никун	2.00
146 Michael Dewalt	2.00
156 Григорій Ганич	2.00
158 Василь Мисик	3.00
158 К. Шиш	2.00
160 Theodore Mych	2.00
175 Петро Бруцький	4.00
175 Іларій Семеґен	5.00
179 „О. Н." (Ст. Луїс)	5.00
194 Iwanyk Nykola	1.00
195 Андрій Астраб	2.00
199 Гр. Матуряк	2.00
200 Марія Іванушко	2.00
204 Миронюк Константин	5.00
204 П. Сокальчук	2.00
206 Іван Затонський	2.00
206 Дмитро Бойко	2.00
206 Остап Кравець	2.00
207 Рева Микола	2.00
215 Мих. і Анастазія Кердель	3.00
218 Михайло Бурий	2.00
220 Іван Трегубчук	2.00
221 Микола Багрій	2.00
227 Марта Парійчук	2.00
238 Іван Загоруйко	2.00
239 Микола Пелеш	2.00
241 Григорій Гайковий	2.00
247 Петро Сас	2.00
247 о. Василь Махник	2.00
266 Мирослав Кривулич	3.00
266 Ярослав Почапський	2.00
266 Олекса Пристай	1.00
277 Василь Дерлиця	2.00
277 Мартинюк Андрій	2.00
285 Роман Добош	5.00
292 Михайло Нидза	2.00
293 Stephen Olekchu	2.00
301 К. Ґавлічинський	2.00
310 Михайло Леньо	2.00
324 Микола Сидорак	2.00
324 Theo. Phillips	2.00
325 Д. Висоцький	3.00
325 Іван Бішко	3.00
327 Анастасія Плаксій	2.00
330 Володимир Баронський	2.00
342 Дитиняк Володимир	2.00
361 Семен Угорчак	5.00
361 Тарас Когут	3.00
361 Коцюбій Василь	2.00
361 Йосиф Галичин	2.00
361 Петрик Михайло	1.00
364 Іван Бдзіль	3.00
370 Микола Хабінець	2.00
370 Григорій Василишок	2.00
372 Юліян Голинський	2.00
385 Василь Рефцьо	2.00
390 Каламін Олександер	3.00
403 Микола Дзядик	2.00
438 Стефан Терлецький	2.00

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Доповідь Ю. Степового.

Заходом 10 Відділу ОДВУ в Ню Йорку відбулася 1 вересня ц. р. вже друга з ряду доповідь, що їх вигolосили новоприбувші імігранти. На цей раз чисельно зібрана українська громада мала приємну зустріч з новоприбулим з Европи відомим журналістом-письменником Юрком Степовим. Автор історичних повістей про боротьбу українського народу за свою суверенність — „В херсонських степах", „Звязкова Віра", „Син Закарпаття", „Срібна земля в огні і бурі революції" — виступив з доповіддю на тему: „Українське революційне підпілля в Києві за часів німецької окупації 1941-43 років.

Прелегент відтворив приявним широкі полотнища відважної і жертвенної боротьби українського підпілля в Києві проти німецького наїздника. Перед слухачами повставали живі картини неймовірних тортур у київському гестапо, розстріли кращих синів українського народу в ровах Бабиного яру під Києвом та безмежна вiдданість підпільників-революціонерів українській справі.

Зібрані зі затаєним віддихом вислухали надзвичайно цікаву і змістову доповідь, яка насичена була героїчними і разом з тим трагічними переживаннями підпільників.

Зокрема прелегент багато зупинився на участі в київському підпіллі представників західних українських земель, які продерлися через фронти до золотоверхої столиці України, щоб разом із своїми братами наддніпрянцями взяти участь в боротьбі проти гітлерівських орд.

Доповідач пригадував імена героїчно загибших у Києві синів Срібної Землі — Закарпаття: Івана Рогача, Кузьмика-Петренка, Ірлявського; представників Галичини: Домазара-Діброву, Оршана - Чемеринського, волиняків, буковинців і наддніпрянців та підкреслив, що своїми жертвами і кровю вони довели соборність ідей боротьби за Україну.

Найцінніше однак в доповіді було те, що сам прелегент є живим учасником цього підпілля і разом зі своїми товаришами по боротьбі й недолі пройшов новітні тортури в гестапівських застінках, а пізніше у концтаборі. Отже його виклад був не якоюсь фантазією чи переказом слів інших людей, а дійсністю пережитою самим доповідачем. Це відчувалося в кожному слові, в кожному реченні, яке говорилося від щирого серця і наболілої душі.

Прелегент закінчив цю направду цікаву доповідь чудовим епілогом до своєї книжки „Син Закарпаття": „Пройде час і зотліють у Бабиному Яру благородні кістки синів Закарпаття. Ні старенька матуся, ні молодий брат, ні найменша сестра не знатимуть їхніх могил. Але в моїй памяті ніколи не зітреться страшна і трагічна осінь проклятого 1942 року. Тебе проклинаю, страхітлива осінь! Ти, кровожадний жовтень, забрав на той світ найкращих моїх друзів, вірних синів і дочок нашого многострадального народу, ти пролив моря крови найдорожчих людей нашої нації. Доки сонце світитиме над святим градом стольним Києвом, наші земляки не забудуть тебе, зловіщий жовтень! Вічна память Вам, Рогачі, Петренки, Ірлевські, Кобрини, Домазири, Назаренки, Романові, що склали свої буйні голови за великі ідеї свого народу. Вічна слава Вам, Лілі і Лесі — гідні дочки нашого рідного Києва, що пройшли найжахливіші страхіття гестапівських тортур і не зігнулися перед окупантом! А вн, новітні вандали, в зеленій уніформі із білими черепами на кашкетах, увійдете в нашу історію, як найбільші варвари в світі, як жалюгідні потвори, що знайшли такий безславний кінець на ганебному шнурку у Нюренберзі. Нехай земля вам буде каменем, джінгісхани мого знедоленого краю".

Д-р Володимир Михайлів.

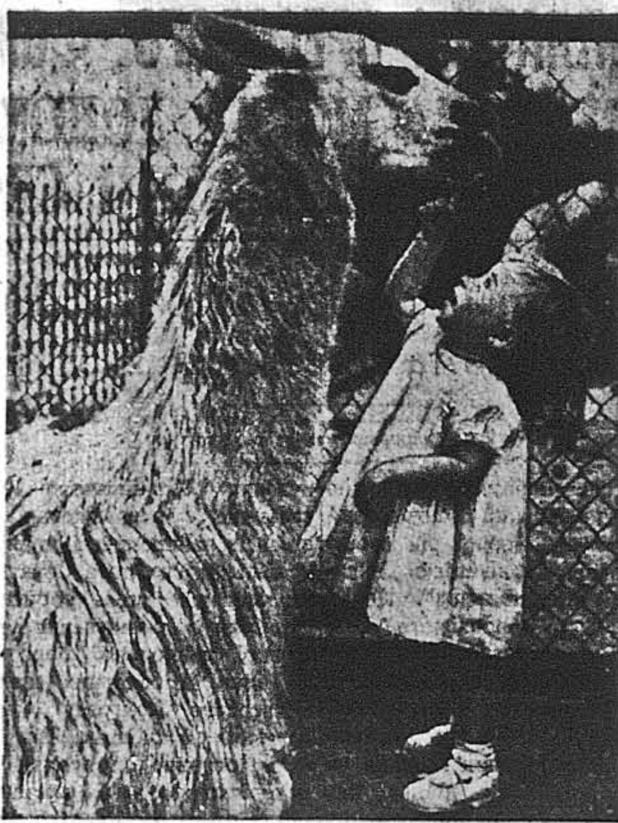
ЗАВДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ НА ІМІГРАЦІЇ

(Продовження зі стор. 2-гої).

шкодою. Здебільша курсанти приходили б на власний кошт. Полекшою для них було би, якщо в місці курсів була б зорганізована на кооперативній основі спільна харчівня. Та це зрештою до самої справи не належить. Як такі курси мали б бути зорганізовані, це вже окрема справа сама для себе. Вони мусіли б вирівнювати освітній рівень учителів, дати їм ширше знання й мати при тому на оці ту конечність, щоб учителі вміли оживити свою школу та зацікавити нею дітей, що їх віддають їм батьки в опіку й на виховання.

Немаловажною справою є підручники вживані в школах. Є вони тут в Америці всякого роду. Одні з них більше, другі менше підхожі. Чим вони більше пристосовані до українського життя в рідному краю, тим менше відповідні для американських дітей. Скільки коштів потягнуло за собою передруковування деяких з тих підручників в Америці! А все ж вони мало відповідають засаді тутешньої української школи. Доказом на те — нарікання вчителів і батьків, що діти тільки з примусу ходять до української школи. Головними причинами такого стану— окрім приміщення, це спосіб навчання й підручники.

Здається, що кожний, кому дійсно залежить, щоб українська школа в Америці могла вивязатись зо свого завдання, мусить признати, що в дотеперішньому стані української шкільництва таки треба би поробити деякі зміни, особливо — з огляду на поширену мету будучої школи.

ЛЯСКОТІННЯ, З ЯКОГО ОБОЄ ДУЖЕ РАДІ.—Мала Морін Шілс, що має заледви 16 місяців, дуже любить бувати в зоологічнім городі в Лондоні, в якому найбільше припала їй до вподоби лляма, яку вона залюбки лляскотить, як це бачимо на картині. Лляма так це полюбила, що як побачить Морін, то зараз приклякає, щоб їй улегшити ляскотіння.

ШУКАЮТЬ СВОЇХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи адресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за виграту часу на полагодження вашої справи.

* * *

ГРУПА — ЛИСТИ ДО

18978 До Таборових Управ в Німеччині і Австрії! Просимо оголосити, що Салюк Василя з с. Пальчинці (Збараж) і Решітник Юстима з с. Токи, Збараж, пошукує Марія Салюк-Іванів з Америки. Голоситися в ЗУАДКомітеті у Филаделфії під ч. 18978.

18979 Дмитрів Мартина сина Дмитра з с. Діброва, Долина, від Михайла Дмитрова..

18980 Гіряка Івана з с. Ванькова, Ліско, від Пельо Івана.

18981 Савінського Тадеуша родину з Бофало від Евгенії Савінської.

18982 Чуплак Теодора з Літина від Мись Марії з д. Чуплак.

18983 Потюк Марію, дочку Атаназія і Марії Юрочка з с. Гнила, Турка, від Ціко Йосифа і Катерини.

18984 Дубик Миколу з с. Острів, Золочів, від сестри Марії з Лабінських Маринович.

18985 Василя Капка від Гарасима Адама.

18986. Спихальську з д. Годек з Гнезна, Познань, від Мельниченко Марії.

18987 Кравець Данька і Антона, Петрика Миколу та Плюскву Олексу всіх з с. Воля Яворова, Сянік, від Кравця Михайла.

18988 Карабін Миколу з с. Хроплин, Станиславів) від Анни Карабін-Матусевич.

18989 Семчишин Михайла з с. Любше, Бібрка, від Мерка Григорія.

18990. Тітку Настуню, або Анастазію з дому Домчак з с. Стинава Нижня, Стрий, від Евгенії Лецюк-Лейсавнікс.

18991 Семканич Петра з с. Соколики Гірські, Турка, від сестри Евфемії Цуцлякової.

18992 Сабов Марію з дому Карбованець і Сабов Йосифа з с. Невіцке, Ужгород, від Карбованець Михайла.

Голоситись на адресу:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661, Philadelphia. 5. Pa

НЮ КЕСЛ, ПА.

З забави на народні цілі.

Другого жовтня б.р. відбулася в домі громадян Василя й Катерини Мудрак гостина з нагоди 40-річчя їхнього подружого життя. Забаву улаштували діти:дочка Марія й її муж Осип Собчак, син Микола й його жінка Марія. На гостині були приявні їхні діти й унуки, а теж ближчі й дальші приятелі зі Шерон, Елвуд Сіті й Чевтон, Па. Після скінчення гостини відспівано традиційне „Многая Літа" і виголошено низку промов. Новоприбувші з скитальщини, О. Вересюк з Шерон, Па., і Микола Макар обговорили точніше положення нашого народу, пояснили, як зросла народна свідомість, а вислідом тих промов була збірка у висоті $20. З них вислано на Пресовий Фонд „Свободи" $2, а решту до ЗУАДКомітету в Філаделфії. Жертви зложили: Василь і Катерина Мудрак $5, Л. Столиця $2, а по $1: О. Попів, п-ні Лисогір, М. Макар, М. Мудрак, П. Гергенротер, Й. Собчак, І. Місько, І. Лисогір, А. Мундзяк, Клабон, М. Дацько, М. Столиця, О. Вересюк.

Спортові Вісті

УСК — В YONKERS, N. Y.

В неділю, 16. жовтня 1949, на грищі Tibbets Road Park в Yonkers, N. Y., відбудеться чергова лігова зустріч наших футболістів за першенство Східного Дистрикту. До змагань проти Italian Sporting Club, Yonkers, N. Y., виїздить 1. команда Українського Спортового Клюбу — в найсильнішому складі. Початок змагань в год. 2:45 після полудня. До грища Tibbets Road Park в Yonkers, N. Y., доїздиться субвеєм Van Cortlandt Park (242nd St. and Broadway, Bronx, N. Y.), а з останньої станції їдеться Street Car 2 до Lincoln Park, де пересідається на Street Car 4 — що доїздить до Tibbets Road.

Друга команда УСК-у зустрічається за першенство Р. Дивізії з New World Club, New York, в год. 1:00 на ул. Marble Hill Field — 225th Street and Broadway, N. Y. C. IRT Broadway Trains to 225th Street Station, N.Y.C.

За провід УСК-у:
Прудиус.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 25. вересня 1949 року помер у 75. році життя

ІВАН ІВАШКО,

член Бр. св. Івана Хрестителя, від. 247 У. Н. Союзу в Вілмінгтон, Дел.

Покійний походив зі села Губичі, пов. Доброміль, Зах. Україна. До Братства і Союзу вступив 1909 року. Полишив у смутку жену Розалію, три сини Василя, Стефана, Михайла і три доньки Анну, Марію і Євгенію.

Похорон відбувся 28. вересня з дому жалоби, 606 S. Claymont St., до правосл. церкви св. Петра й Павла, відтак на Gracelawn Memorial Cemetery, Wilmington, Del. — В. Н. П.!

П. Сас, секр.

Дня 9. жовтня 1949 р. помер у 58. році життя

МИКОЛА ГУЗАР,

член відділу 414 У. Н. Союзу в Ню Гейвен, Конн.

Покійний родив в селі Стріличі, пов. Бібрка, Зах. Україна. До Союзу вступив 1939 року. Полишив у смутку дружину Марту, синів Петра, Василя і Стефана та дочку Ольгу зам. Маріно.

Похорон відбувся 12. жовтня з похоронного заведення в Бренфорд, Конн. — В. Н. П.!

Гелена Бризіцька, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Триквартальні збори Тов. Запорозька Січ, від. 206, відбудуться в неділю, 16. жовтня, в годині 1. пополудні точно, в парафіяльній салі, 74 Геррис Еве. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо будуть важні справи до обговорення і полагоджения, як також будуть звіти уряду і контролі за третій квартал. — І. Околіта, пр.; І. Кокольський, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Бр. св. Володимира, від. 105, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 16. жовтня, в годині 2. пополудні, в домі Громади Найстави, 2051 Ровен ул. Просимо всіх членів явитись на ці збори, вирівняти всі залеглости, як рівнож привести нових членів. Крім полагодження інших справ, збори виберуть делегатів на Український Конгрес, який скликає до Вашингтону У.К.К. на день 5. і 6. листопада. — Управа.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Чорноморська Січ, від. 14, відбудуться в середу, 19. жовтня, в год. 8 ввечір, в домі Чорноморської Січі, 508 — 18 Еве. Просимо всіх членів прийти на збори і приносити місячні вкладки, бо нема часу обійти всіх членів. Взиваємо всіх членів взяти участь у 55-річнім ювілею У. Н. Союзу що відбудеться в неділю, 23. жовтня. — За уряд: М. Васараб, предс.; М. П. Отрок, секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Збори Бр. св. Димитрія, від. 288, відбудуться в неділю, 16. жовтня, в годині 1. попол., в галі парафіяльній, 235 Карбон ул. Уряд просить членів явитися на збори, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени повинні вирівняти свої вкладки. — За уряд: М. Брус, предс.; Д. Мушастий, кас.; А. Данилюк, секр.

ПОДЯКА.

Щиро - сердечне Спаси - Біг Вп. Panству Шумейкам Михайлові і Теклі з Union, N. J., за спровадження нас до Америки та влаштування на працю. Спеціяльно дякуємо за тимчасове надання нам свойого мешкання. За таку сердечну і дружню підтримку, головно в перших днях, яка є гідна до наслідування кожному, ще раз щире українське Спаси-Біг!

Пляциди Анна, Марія, Павло, Романа, Надія і Зенон.

ПОШУКУВАННЯ

Пошукую РІДНИХ та ЗНАЙОМИХ зі села Струтин Нижний, повіт Долина, воєвідство Станиславів, Галичина. Прошу зголоситись на адресу:

JOSEF MELNYK
c/o Dr. F. A. Moss,
Seminary Post Office,
Alexandria, Virginia.

Шукаю брата **ТЕОДОРА ІВАСІВ** з села Горохівці, пов. Перемишль, котрий приїхав до U.S.A. тому 2 місяці і мабуть перебуває на фармі в околиці Балтімор, Меріленд. Хто знає про нього, або він сам, прошу голоситись на адресу.

ANDREJ IWASIW
c/o Matthew Komar
8 German Square, Pittsburgh 3, Pa.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Подаємо до відома всіх українців, що живуть тепер в Каліфорнії, що перед кількома тижнями зорганізовано в Лос Енджелес відділ Українського Народного Союзу, якого урядниками є:

Dr. H. G. SKEHAR, предсідник,
7815 Crenshaw Blvd.,
Los Angeles 43, Calif.

P. SYLCHAK, секретар,
656 Solano Ave.,
Los Angeles 12, Calif.

Mykola Novak, касієр,
1811 Effie St.,
Los Angeles, Calif.

У справах членства в У. Н. Союзі просимо писати на адресу секретаря відділу, або теж на адресу котрогонебудь з урядників відділу:

П. Сильчак, секр.

ТАРЗАН, ч. 2197. Наказ для вбиття.

Коли Тарзан опинився на землі, він почув, як провідник нагінки видав наказ до стріляння.

Заки ще вони встигли піднести кріси, він відскочив набік...

... і в найближчій хвилині він опинився між густими корчами.

„Нам треба вишукати й убити обох — дикого чоловіка й його льва. Вони оба є вбивцями" — сказав провідник.